

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Dariusz Kłodnicki
Sędziowie:	SSA Beata Wolfke - Kobzar SSA Aleksandra Marszałek (spr.)
Protokolant:	Małgorzata Kurek

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2012 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **A. B.**

przeciwko **T. B.**

o ochronę dóbr osobistych

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 4 grudnia 2009 r. sygn. akt I C 45/09

1. **zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że nakazuje pozwanemu, by na stronie internetowej (...)zamieścił w terminie jednego miesiąca od dnia wydania niniejszego wyroku, na okres jednego tygodnia, przeprosiny następującej treści: „T. B. przeprasza Pana A. B. za obrażanie go wulgarnymi słowami na forum (...) w portalu**

„(...) w marcu 2009 r.”, dalej idące powództwo oddala oraz zasądza od pozwanego na rzecz powoda 42 zł tytułem kosztów postępowania i nakazuje pozwanemu, by uiścił na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Legnicy 600 zł tytułem opłaty, od której powód był zwolniony;

2. **oddala dalej idącą apelację;**

3. **zasądza od pozwanego na rzecz powoda 395 zł tytułem kosztów postępowania odwoławczego, w tym 360 zł kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym;**

4. **zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu na rzecz adw. W. L. 180 zł, wraz z należnym podatkiem od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym;**

5. **nakazuje pozwanemu, by uiścił na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Legnicy 600 zł, zaś na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego we Wrocławia 720 zł tytułem brakujących opłat**

w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 4 grudnia 2009 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił powództwo A. B. o nakazanie pozwanemu T. B. złożenia oświadczenia zawierającego przeproszenie za to, że obraził go wulgarnymi słowami w serwisie (...) na forum (...), które to oświadczenie miało być umieszczone na wskazanej stronie internetowej przez okres tygodnia.

Sąd ten ustalił, że na przełomie lutego i marca 2009 r. strony uczestniczyły w dyskusji na forum internetowym (...). Pod adresem powoda kierowane były niepochlebne wypowiedzi, na które zareagował on groźbą wystąpienia do sądu z powództwem o ochronę dóbr osobistych. Wówczas to pozwany użył wobec powoda zwrotów „A. wyp.. z forum” i „A. B. ssie”, a po informacji o skierowaniu pozwu „A. mój najdroższy. Mój precelku. Moja schizofrenio ...” Sąd Okręgowy uznał powództwo za nieuzasadnione ze względu na brak naruszenia dóbr osobistych oraz brak bezprawności działania. Powód włączając się w dyskusję, która w jego o cenie daleko odbiegała od oczekiwanego poziomu, a następnie wygłaszając poglądy i teorie kontrowersyjne, powinien być przygotowany na reakcje obronną właściwą młodym ludziom, która nie miała na celu poniżenia powoda, czy naruszenia jego czci lub dobrego imienia, lecz miała wyrazić dezaprobatę dla treści, które powód wypowiadał w czasie dyskusji.

Apelacje od twego wyroku wniósł powód zarzucając przede wszystkim naruszenie art. 24 k.c. i domagając się jego zmiany i nakazania pozwanemu opublikowania przeproszenia na wskazanej stronie internetowej przez okres tygodnie w terminie miesiąca od daty uprawomocnienia się wyroku oraz zasądzenia 1000 zł tytułem zadośćuczynienia lub uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 23 marca 2010 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelacje powoda. Podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że wypowiedź pozwanego, wprawdzie niewątpliwie naganna co do formy, miała jednak na celu nie poniżenie osoby powoda a wyrażenie dezaprobaty dla jego wypowiedzi. Zdaniem Sądu wypowiedzi, które legły u podstaw roszczenia powoda nie przekroczyły miary właściwej dla tego typu dyskursu i pomimo użytych wulgaryzmów nie naruszają dóbr osobistych powoda.

Na skutek skargi kasacyjnej powoda Sąd Najwyższy wyrokiem z 8 marca 2012 r. orzeczenie Sądu Apelacyjnego uchylił i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Zdaniem Sądu Najwyższego skierowane do powoda określenia „schizofrenio” i inne poniżające godność powoda zwroty typu „A. B. ssie”, czy „Mój precelku” mogły wywołać negatywne odczucia i oceny u każdego przeciętnie, rozsądnie myślącego człowieka. Wypowiedzi pozwanego przekroczyły ramy wyznaczone specyfiką dyskursu na forum internetowym, co uzasadnia udzielenie powodowi ochrony na podstawie art. 24 § 1 k.c.

Rozpoznając apelacje ponownie Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja zasługuje na uwzględnienie w zasadniczej części.

Przede wszystkim podkreślić trzeba związanie Sądu orzekającego stanowiskiem i poglądem prawnym wyrażonym w wyroku Sądu Najwyższego (art. 398²⁰ k.p.c.). Oceniono w nim wypowiedzi pozwanego, jako wykraczające poza dopuszczalne ramy dyskusji internetowej, obraźliwe, poniżające powoda, mające charakterze osobistej zniewagi. Użyte przez pozwanego określenia i sformułowania, wbrew stanowisku Sądu pierwszej instancji, nie wnosiły niczego do dyskusji, w żaden sposób nie dotyczyły jej tematu a znieważały powoda okazując mu pogardę i uwłaczając jego godności. Takie określenia jak choćby „schizofrenio” czy inne opisane zwroty mogły wywołać u przeciętnego odbiorcy tych treści negatywne odczucia i oceny, choćby przez zawarte w nich sugestie co do stanu zdrowia psychicznego powoda. Nie ma też w sprawie jakichkolwiek okoliczności wskazujących na to, by działania pozwanego nie nosiły cech bezprawności. Nie przyświecał im żaden zasługujący na aprobatę cel ani nie pojawiła się żadna potrzeba, by powoda obrażać w opisany wyżej sposób, trudno zresztą taką potrzebę sobie wyobrazić.

To wszystko prowadzi do wniosku, że pozwany swoimi wypowiedziami umieszczonymi na forum internetowym w marcu 2009 r. a odnoszącymi się do osoby powoda naruszył dobra osobiste powoda, co uzasadnia udzielenie mu ochrony przewidzianej w art. 24 k.c.

Treść i forma przeprosin oraz miejsce i czas ich umieszczenia ujęta ostatecznie w wyroku zgodna jest z żądaniem powoda, sprecyzowanym (co do czasu naruszeń) na pierwszej rozprawie apelacyjnej. W ocenie Sądu Apelacyjnego tego rodzaju przeprosiny będą czynnością wystarczającą do usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powoda. Do przeprosin dojdzie w tym samym miejscu i w takiej samej formie, w jakiej naruszono dobra, forum internetowe zapewni stosunkowo dużą liczbę odbiorców, w tym potencjalnie także tych, którym znane były kwestionowane wypowiedzi pozwanego. Ten sposób zadośćuczynienia roszczeniom powoda usunie skutki naruszeń w dostateczny i wystarczający sposób.

Za nieuzasadnione uznał Sąd żądanie zasądzenia kwoty 1000 zł. Według utrwalonego w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiska art. 448 k.c. znajduje zastosowanie tylko w wypadkach zawinionego naruszenia dóbr, przy czym jego zastosowanie jest fakultatywne, bowiem nawet przy ustaleniu zawinionego działania sprawcy, z czym niewątpliwie mamy do czynienia w niniejszej sprawie, zasądzenie odpowiedniego zadośćuczynienia zależy od oceny sądu. Biorąc więc pod uwagę, że do naruszeń doszło na forum internetowym, w którym biorą udział rozmaici dyskutanci, że język tego rodzaju wypowiedzi bywa niekiedy co najmniej kontrowersyjny, a często naganny, że włączając się do dyskusji należy się liczyć z brakiem akceptacji poglądów, jak i celu (podniesienie poziomu), jaki przyświecał zabierającemu głos powodowi, uznać trzeba, że finansowa rekompensata za naruszenie dóbr nie jest uzasadniona. Tym bardziej, że powód nie wykazał jakichś szczególnych reperkusji słów pozwanego, a przeprosiny skutki naruszeń usuną w sposób wystarczający. W tym więc zakresie apelację powoda oddalono.

Nie bez znaczenia, gdy chodzi o pewną dolegliwość dla sprawcy naruszeń, jest konieczność poniesienia kosztów sądowych, które, zważywszy na instancje, w jakich proces niniejszy się toczył, wyniosły dość znaczną kwotę.

Tak więc zgodnie z art. 98 k.p.c. obciążono pozwanego zwrotem kosztów dojazdu przez powoda na rozprawy (42 i 35 zł), opłatami od pozwu, apelacji i kasacji oraz kosztami zastępstwa udzielonego powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym w kwocie 360 zł (§ 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r.). Na rzecz pełnomocnika z urzędu zasądzone koszty od Skarbu Państwa od oddalonego powództwa (1000 zł) – 180 zł wraz z podatkiem od towarów i usług, bowiem wskazanie w kasacji kwoty 2000 zł pozostawało w sprzeczności z żądaniami zgłaszanymi w apelacji i było niedopuszczalne. Nie było podstaw do zasądzenia kosztów postępowania zażaleniowego, z braku stosownego wniosku.

Z tych względów na mocy art. 385 i 98 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.